(قسمت پنجم)

نبرد ارمنستان و روم

بررسی ۱۰۰ جنگ بزرگ تاریخ

□ علی غفوری

روم برای استیلا به آسیای صغیر وجنوب شرق اروپا هنوز مشکلاتی را به سر راه داشت. یکی از این مشکلات دولت پونت بود. این دولت که از تجزیه امپراتوریهای کهن ایجاد شده بود، با پادشاهی فردی به نام مهرداد ششم که نیمه ایرانی ویونانی بود، پس از عقد پیمان با پادشاه ارمنستان در سال ۸۸ قبل از میلاد به نیروهای روم در آسیای صغیر حمله برد. در این نبرد سخت ۸۰ هزار رومی به قتل رسیدند.(۱)

وی که جسارتی در حد هانیبال کارتاژی داشت در ۸۷ قبل از میلاد یونانیها را به تمرد از روم تشویق کرد. اما بد شانسی بزرگ او وجود سرداری بزرگ به نام سولا، دیکتاتور بزرگ روم بود که همان سال در نبرد «کرونه» اکثر شهرهای یونانی را فتح کرد وپس از فتح مقدونیه در ۸۵ قبل از میلاد وارد آسیای صغیر شد. مهرداد که نبرد با او را بی فایده می دید، با پرداخت خسارت وعقب نشینی از سرزمینهای متصرفه موقتاً اسلحه را زمین گذاشت اما مترصد زدن ضربه به روم بود.

دولتهای پونت و ارمنستان تقریباً بخش بزرگ ترکیه امروزی، قفقاز و اطراف دریای سیاه را در اختیار داشتند و این نزدیکی آنها به امپراتوری روم، برای سنا نیز نگران کننده بود.

جنگهای داخلی روم، جنگ با غلامان (اسپارتاکوس) و جنگ با دزدان دریایی سبب شد امپراتوری روم طی سالهای ۸۳ تا ۶۷ قبل از میلاد ضعیف شود. در این مدت تیگران پادشاه ارمنستان ومهرداد پادشاه پونت به سرعت در حال تصرف مناطق جدید در غرب آسیای صغیر و سوریه بودند. در این زمان تیگران و مهرداد (که پدرزن تیگران بود) حتی برای ایران نیز خطرناک شده بودند.

سنای روم حدود ۷۰ قبل از میلاد، لوکولوس را مأمور سرکوب مهرداد کرد. این پادشاه جنگ طلب در مقابل نیروهای روم شکست خورده و به ارمنستان پناهنده شد. لوکولوس به حمله به ارمنستان با نیروی لژیون خود سپاه عظیم پادشاه ارمنستان را ازهم پاشید و پس از تصرف پایتخت این کشور تیگران را مجبور به عقد قرارداد صلح و عدم حمایت از لوکولوس سردار روم به میدان آمد، سپاه پونت محصور و متحمل شکستی سخت شد و نیروی دریایی مهرداد نیز که در اثر طوفان از کار افتاده بود، راهی جز پناهندگی به ارمنستان برای اونگذاشت.

چنانکه گفته شد تیگران فرمانروای ارمنستان نیز از عودت مهرداد (پدر زنش) به رومیها خودداری کرد و جمله حقارت آمیز ومعروفی را درباره سپاه رومی گفت: «این رومیها اگر به عنوان سفیر آمده اند که بسیار زیادند و اگر برای جنگ آمده اند نیز بسیار کم اند.»

اما گذشت زمان نشان داد نبرد با لژیونرهای رومی کاری بسیار دشوار و سخت است وتیگران همانند پدرزن خود در سال ۶۹ قبل از میلاد مقهور انضباط رومیها شد و تنها ترس لوکولوس سردار رومی ها از ورود به کوههای آرارات سبب شد ارمنستان کاملاً تسخیر نشود اما پمپی سردار دیگر رومی که فاتح بزرگترین میادین نبرد دشمنان روم بود، این بار مأمور خاتمه دادن به غائله مهرداد شد.

سرپرسی سایکس می گوید: «پمپی به فوریت حرکت کرد وزمانی که به خشکی رسید مشاهده کرد پونت در تصرف مهرداد است و لوکولوس هنوز در کوهستانهای هالیس علیا به سر می برد و «گلابریو» جانشین او نیز تاکنون اقدامی در جهت اجرای مأموریت خود نکرده و عملیات جنگی به حال وقفه (درآمده) و سه لژیون در کلیکیه بیکار هستند... این رومی بزرگ با جدیت وپشتکار غریبی روح تازه ای در جنگ دمید وشهرت نام او سبب شد تا بسیاری از سربازان کارآزموده که دست از جنگ کشیده بودند، زیر بیرق او جمع شدند.» در بهار ۶۶ قبل از میلاد پمپی حملات خود را آغاز کرد و چون مهرداد از مواجهه مستقیم با وی پرهیز داشت، به جنگ وگریز با وی می پرداخت تا آنکه با رسیدن قوای کمکی روم نیروهای مهرداد از ۳ سو محاصره شده و به کلی منهدم شدند.

مهرداد در ۶۲ قبل از میلاد پس از جلوگیری تیگران از ورود مجدد او به ارمنستان و خیانت پسرش دست به خودکشی زد. ارمنستان نیز تحت فشار ارتش روم، سوریه و شرق مدیترانه را تخلیه کرد و عملاً روم تمام دشمنان آسیایی خود را در هم کوبید.

نتیجه این جنگ

نبردهای مهرداد ششم و روم اثرات زیادی در جغرافیای سیاسی جهان متمدن آن زمان داشت.

۱- ارتش روم از دست فرمانروایی جسور، بی رحم و جنگجو که می توانست به مانند هانیبال توسعه این امپراتوری را با مشکل مواجه کند، خلاص شد.

۲- ضربات پی در پی لژیونهای رومی به پادشاهی پونت باعث رعب در کلیه ممالک آسیای صغیر شد و به این ترتیب شکست مهرداد دولتهای کوچک منطقه را واداشت همگی سروری روم را بپذیرند.

۳- دولت ایرانی پارت که تازه در حال قدرت گرفتن بود به دنبال نبردهای روم و ارمنستان و پونت همزمان دو «برد» بزرگ کرد اول آنکه این نبردها خطر ارتش روم را سالها برای نبرد جدید در شرق مرتفع کرد و دوم آنکه ایران از نظر دو قدرت بزرگ منطقه ای در شمال خود راحت شد. حال آنکه بویژه ارمنستان می توانست دولت پارت (اشکانی) را با مشکل مواجه کند. گو اینکه فرهاد سوم نیز دیداری با پمپی داشت که نوعی هماهنگی برای مبارزه با ارمنستان بود.

۵- این نبردها سبب شد تا دولتهای شرقی ارمنستان و پونت به شدت تضعیف شده و یکی از آنها محو شود و سوریه به دست روم بیفتد.

سرداران رومی اکنون مالک مطلق العنان آسیای نزدیک، شمال آفریقا، جنوب اروپا، بالکان، ایتالیا، فرانسه، اسپانیا و سواحل و جزایر مدیترانه بودند و ۱۰ سال فرصت داشتند با ورود به بین النهرین تکلیف خود را با دولت ایرانی اشکانی نیز مشخص کنند.

نبرد نهم: نبردهای پونیک

انحطاط پادشاهی هخامنشی در کنار تضعیف روزافزون توانایی نظامی یونانیان سبب شد به مرور قدرتهای جدیدی سرنوشت جنوب اروپا، شمال آفریقا و حوزه مدیترانه را در دست بگیرند.

این قدرتها کسی نبودند جز مردان رومی و کارتاژی.

رومی ها که با در هم کوبیدن مهاجمان شمالی موفق به تثبیت قدرت خود در ایتالیای امروزی و بنادر و جزایر جنوبی اروپا شده بودند، خود را در مصاف با کشوری دریایی به نام کارتاژ می دیدند. کشوری که کوچ نشینان فنیقی ۸۰۰ قبل از میلاد ایجاد کرده بودند. این سرزمین کلیه سواحل شمالی آفریقا از غرب مصر تا مراکش امروزی از یک سو و سواحل جنوبی اسپانیا، فرانسه، ایتالیا و یونان را در برمی گرفت. کارتاژ سراسر سالهای ۴۰۰ تا ۲۷۰ قبل ازمیلاد آرام آرام در حال قدرت گرفتن بود حال آنکه این قدرت گرفتن در ابتدا چندان مورد توجه نبود وچنانکه ذکر شد پس از تحلیل قوای ایران و یونان دیگر مدعی نداشت اما از اوایل قرن سوم قبل از میلاد، اوضاع تغییر کرد. رومیها با ایجاد ارکان قوی حکومتی و ارتشی پرقدرت در حال قدرت گرفتن بودند. طبیعی بود پیشروی روم به سمت جنوب به تشدید تضاد با کارتاژ کمک کند.

نخستین جنگ پونیک

در ۲۶۴ قبل از میلاد کارتاژها با اعلام جنگ علیه روم به حمایت اهالی سیراکوز در جنوب ایتالیا پرداختند. برتری نظامی روم سبب شکست کارتاژیها شد وسیسیل به تصرف روم درآمد اما در دریا قدرت کارتاژ، سبب کندی کار روم شد. روم که کشتی های کوچکی در اختیار داشت، به مرور دست اندرکار ایجاد نیروی دریایی قوی شد و سال بعد دوئیلوس کنسول روم با استفاده از کشتی های جدید و چنگکهای مخصوص و بزرگ در نبرد دریای «میله» فاتح شد. این چنگکها که اینکار جالب دریاسالار رومی بود، سبب شد ابتکار عمل از دست نیروی دریایی کارتاژ خارج شود.

در این زمان رومیها با پیاده کردن قوا در شمال آفریقا، جبهه نبرد را از اروپا به آفریقا تغییر دادند. رگولوس، فرمانده رومی با سپاهی بزرگ به کارتاژیها حمله برد اما با وجود پیروزیهای اولیه در نهایت اسیر مبارزان کارتاژ شد.

طی سالهای بعد نیز جنگ بین طرفین در دریا وخشکی ادامه داشت اما هیچ یک از طرفین به پیروزی تعیین کننده نرسیدند. هامیلکار، سردار کارتاژی در این سالها ضربات سنگینی به روم زد اما قدرت نظامی روم سرانجام مقاومت کارتاژیها را درهم شکست وکارتاژ با تخلیه جزیره سیسیل و پرداخت غرامت شکست را پذیرفت. (۲۴۱ قبل از میلاد)

جنگهای دوم پونیک؛ ورود هانیبال به جنگ

شکست کارتاژ سبب فقر شدید این کشور و کینه آنها نسبت به روم شد. حال آنکه روم با قدرت گرفتن دائم، در حال قلع و قمع دشمنان سنتی شمال خود (مردم گل) و انهدام قدرتهای کوچک دریای مدیترانه بود.

«کارتاژ فقیر» چاره را در حمله به اسپانیا دید. هامیلکار فاتح نبردهای سیسیل که ۲۰ سال قبل از این تاریخ مجبور شده بود، با وجود پیروزی بر نیروهای رومی تخلیه سیسیل را بپذیرد، در کارتاژ پادشاه شد و از یاری سرداری شجاع به نام هانیبال (پسرش) برخوردار بود.

کارتاژیان سال ۲۱۸ قبل از میلاد شروع به پیشروی در اسپانیا کردند این حرکت هانیبال یعنی کشاندن نبرد از آفریقای شمالی (حوالی تونس امروزی) به اروپا در نوع خود حرکت قابل توجهی بود و سبب شد رومیها دریابند این نبرد می تواند حتی خاک اصلی آنها را به خطر بیندازد. هانیبال سال ۲۱۸ قبل از میلاد در حرکتی تماشایی خود را از اسپانیا به جنوب فرانسه رساند و با عبور از آلپ (آن هم با سپاهی عظیم و فیلهای عظیم الجثه!) رومیها را وحشت زده کرد. این سردار بی باک به این نیز اکتفا نکرده و آماده عبور از سلسله جبال آپنین و ورود به خاک اصلی ایتالیا شد.

در این زمان هانیبال به جز سپاه اسپانیایی خود که به برادرش سپرده شده بود، ۹۰ هزار سرباز و ۳۷ فیل داشت. حرکت وی در ورود به خاک اصلی ایتالیا به اندازه ای غافلگیر کننده بود که ۲ سپاه رومی که برای مقابله با وی فرستاده شدند، نتوانستند کاری از پیش ببرند.

اولین کنسول روم سیپیون در کنار رودتیس شکست سختی خورد و کنسول روم یعنی سمپرونیوس در تربیه متحمل شکستی دیگر شد. روم تنها یک قدم تا سقوط فاصله داشت زیرا از طرفی کارتاژها سراسر اسپانیا، جنوب فرانسه و شمال ایتالیا را گرفته بودند و از طرف دیگر ملل شکست خورده از رومیها، نظیر گلها نیز فرصت را برای نابودی دشمن خود مغتنم می دانستند.

۱- تاریخ جهان - دولاندن - جلد اول - صفحه ۲۲۰

۲- تاریخ ایران - سرپرسی سایکس - ج اول - ص۴۵۸

خلاصه آگهی مناقصه عمومی
شماره ۱۸-۸۴/۹۰

شرکت سهامی ذوب آهن اصفهان

شرکت سهامی ذوب آهن اصفهان در نظر دارد نسبت به خرید ۱۴ ردیف کابل افشان لاستیکی طبق لیست مشخصات پیوست از طریق فروشندگان واجد شرایط اقدام نماید. لذا متقاضیان می توانند برای خرید اسناد مناقصه از تاریخ انتشار آگهی تا ۸۴/۵/۶ جز ایام تعطیل و پنجشنبه ها به نشانی‌های ذیل مراجعه نمایند.

تهران: میدان ولیعصر، ابتدای بلوار کریم خان زند، جنب کوچه شاهد، دفتر تدارکات ذوب آهن اصفهان، تلفن: ۸۸۱۶۲۳۴۸-۰۵۱

اصفهان: خیابان قائمیه، باند سمت راست اتوبان، کیلومتر یک اتوبان اصفهان ذوب آهن، بلوار شقق، دفتر تدارکات ذوب آهن اصفهان، تلفن: ۷۸۰۶۹۷۰-۷۸۰۷۷۴۰-۷۸۰۷۱۸۴-۰۳۱۱

کارخانه: کیلومتر ۳۵ جاده اصفهان- شهرکرد، ساختمان توحید، طبقه دوم، روابط صنعتی حوزه خرید، تلفن: ۳۶۳۷ و ۳۶۷۴-۰۳۳۵۲۵۷

ضمناً برای کسب اطلاعات بیشتر به پایگاه اطلاع رسانی ذوب آهن به نشانی ذیل مراجعه نمایید.

www.Esfahansteel.com
Email:supplier @esfahansteel.com

هزینه درج آگهی در روزنامه به عهده برنده مناقصه می باشد.

روابط عمومی ذوب آهن اصفهان

آگهی مناقصه
۸۴/۱۰۱

شرکت مخابرات استان اصفهان در نظر دارد اجرای عملیات حفاری کانالکشی خاکی، مفصلبندی، کانالسازی، تهیه و نصب حوضچه نوع دو و ساخت حوضچه بلوکی در جاستر نوع ۳ مرکز تلفن دولت آباد یا برآورد ۵/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال را از طریق مناقصه به پیمانکار واگذار نماید.

لذا از کلیه اشخاص حقوقی واجد شرایط دعوت به عمل می آید. از تاریخ ۸۴/۵/۴ لغایت ۸۴/۵/۱۲ برای دریافت اسناد مناقصه با در دست داشتن مدارک ثبتی شرکت خود و فیش واریزی به مبلغ سی هزار ریال به حساب ۹۴۰۹۷ بانک ملی شعبه اصفهان بابت خرید اسناد به این شرکت واقع در خیابان چهارباغ بالا، ساختمان شماره ۲، اتاق ۲۱۶، مدیریت تدارکات و برای کسب اطلاعات بیشتر به نشانی سایت اینترنتی شرکت WWW.TCE.ir مراجعه نمایند. ضمناً ارجاع کار به شرکتهای ایرانی و یا مشارکت شرکتهای ایرانی - خارجی صرفاً به شرط داشتن ۵۱٪ سهم برای طرف ایرانی میسر خواهد بود.

شرکت مخابرات استان اصفهان

Invitation for Bids (IFB)
ISLAMIC REPUBLIC OF IRAN
Alborz Integrated Land & Water Management Project (AILWMP)
CONTRACT No:Ir&Dr/W201

1. This Invitation for Bids follows the General Procurement Notice for this Project that appeared in Development Business of November 22, 2004. This invitation for bids supersedes and replaces the IFB for the same contract appeared on the Tehran Times on May 31,2005.
2. The Islamic Republic of Iran has recieved a loan from the International Bank for Reconstruction and Development toward the cost of Alborz Integrated Land & Water Management Project, and it intends to apply part of the proceeds of this loan to payments under the Contract of Alborz Main Conveyance Canal, Third part (about 6 Km).
3.The Mazandaran & Golestan Regional Water Company (MGRWC) now invites sealed bids from eligible and qualified bidders for Third part of Alborz Main Conveyance Canal. The construction period is 30 months.
4.Bidding will be conducted through the International Competitive Bidding (ICB) procedures specified in the World Bank's Guidelines (May 2004): Procurement under IBRD Loans and IDA Credits, and is open to all bidders from eligible source countries as defined in the Bidding Documents. In this respect, based on the declared policy of Iran, Israel is an ineligible source for supply of goods and services related to this bidding.
5. Interested eligible bidders may obtain further information from Mahab Ghodss Consulting Engineers and inspect the Bidding Documents at the address in para 10 (i) given below from 09.00 A.M. to 04:00 P.M Saturday to Wednesday.
6. Qualification requirements include experience of completing at least two civil works relating to construction of 6-10 Km of main irrigation canals.
7. A complete set of Bidding Documents in English and / or Farsi may be purchased by interested bidders on the submission of a written application to the address in para 10 (i) below and upon payment of a non refundable fee of 5 Million Rials to Current Account No. 300/1 with Bank Mellat, Vahid Dastgerdi Branch, Tehran, Iran, in favour of Mahab Ghodss or an equivalent amount in a freely convertible currency through Bank Saderat Iran. Nahid Branch, Tehran,Iran, Account No. 100385. The bidding documents shall be sent by courrier and /or made available at address in para 10 (i).
8. Bids must be delivered to the address in para 10 (ii) below at or before 10:00 A.M local time on Monday, September 19, 2005. Electronic bidding shall not be permitted. Late bids will be rejected. Bids will be opened physically in the presence of the bidders' representatives who choose to attend in person at the address in para 10 (ii) below at 10:00 A.M local time on Monday, September 19,2005. A pre - bid meeting will be held on Monday, August 15, 2005 at 10:00 A.M at the address in para 10 (ii) below to clarify any information necessary for the preparation of bids. A site visit will also be arranged.
9. All bids shall be accompanied by a Bid Security of 1200 million Iranian Rials or an equivalent amount in a freely convertible currency based on the exchange rate published in the Financial Times issued on August 23, 2005 in the form of a bank guarantee. Bid security must be issued in strict compliance with the sample form provided in Section X, Security Forms (Form of Bid Security (Bank Guarantee)). Bid securites non-conforming to this requirement shall constitute grounds for rejection of the bid.
10. The addresses referred to above are:
(i) Mahab Ghodss Consulting Engineers, Contracts Office, No. 17, Takharestan St., Vahid Dastgerdi Av., Tehran, 1918781185, Iran (Attn: Mr. Maherani)
(ii) Mazandaran & Golestan Regional Water Authority, Contract Dept., 2nd floor, 3rd Km. of Ghaemshahr Road, Sari,4815898643, Iran. (Attn: Mr. Hassan Rezapoorkamy)

آگهی مزایده عمومی شماره ۸۴/۳

شرکت برق منطقه‌ای اصفهان در نظر دارد مقدار ۳۶۰۰۰ کیلوگرم سیم آلومینیوم موجود در انبار اسقاط و ۳۴۲ عدد قرقره فلزی خالی سالم به وزن تقریبی ۹۳۰۰۰ کیلوگرم را طبق مشخصات مندرج در اسناد از طریق مزایده عمومی شماره ۸۴/۳ به فروش برساند. داوطلبین می توانند از تاریخ ۸۴/۴/۲۹ تا ۸۴/۵/۹ همه روزه به غیر از روزهای تعطیل اسناد مزایده را در مقابل ارائه فیش بانکی به مبلغ ۵۰/۰۰۰ ریال واریز شده به حساب ۹۴۴۱ خزانه نزد بانک ملی شعبه اصفهان و یا ۹۰۰۴۰ بانک ملی شعبه بلوار کشاورز تهران از امور بازرگانی این شرکت واقع در اصفهان چهارباغ بالا و یا در تهران، خیابان ولیعصر، ساختمان سانکاب، شماره ۶۷۸ اخذ و پیشنهاد خود را با توجه به مندرجات اسناد مزایده حداکثر تا ساعت ۱۴ روز چهارشنبه مورخ ۸۴/۵/۱۲ در مقابل رسید به اداره دبیرخانه این شرکت واقع در خیابان چهارباغ بالا تحویل نمایند. پیشنهادات رسیده رأس ساعت ۱۰ صبح روز شنبه مورخ ۸۴/۵/۱۵ با حضور پیشنهاددهندگان که ورودشان به جلسه آزاد می باشد باز و قرائت خواهد شد. بدیهی است فروشنده در رد یا قبول پیشنهادات مختار می باشد.

ضمناً می توانید این آگهی را در سایت اینترنتی مشاهده کنید.

www.erec.co.ir

روابط عمومی شرکت برق منطقه ای اصفهان